

ILLATOK

Vannak illatok, melyek nem meghatározhatók. Nem elég őket megnevezni, mert a név nem mindig képes kifejezni az érzelmeket, amelyeket fölidéznek. Gyanítom, hogy nincs is megnevezésük egyes illatoknak. Különféle tartalmakat hordozhatnak, személyeket, tárgyakat, hangulatokat hívhatnak életre – mindig csak valódiakat, ismereteket és átélteket –, vagy bizonyos életviteleket. Például finom üzletekre jellemző a dohány-, csokoládé-, szesz- és parfümillat keveréke, amely gazdagságot ígér. Egy másik kábító illat bizonyos fokig a kirekesztettség érzetét kelti bennem; ápolt társaságban a hajakból árad talán, mint egy ritka aroma: mósusz és ámbra keveréke.

Van egy illat, melyet egy lány hajában ismertem meg, s azóta is keresek. Mintha lényéből fakadt volna, a sajátja volt, nem utánozható. Fájdalmas, hogy már alig emlékszem erre az illatra, bár néha mintha újra rálelnék. Magához húz és leláncol, nem tudok lemondani róla; általa képzelem el őt, amint orromat leomló, kissé hullámos hajába fúrom tánc közben.

Azóta szagoltam más hajakat is, egyszerűeket és fondorlatosakat, de sehol sem találtam ezt a rég múlt, ezzel a lánnyal megélt bálokra emlékeztető illatot. Szemében egy állat tisztaságára leltem, akár egy puha macska tekintetében, ajka akaratosságot tükrözött, mégis volt benne báj. Orra nem volt megkapó az első pillantásra, de a tág cimpák valami titkolt vágyat fejeztek ki. Utolsó középiskolás évem bulijai voltak ezek az esték, mikor állandóan vele táncoltam, majd fűtetlen folyosókon vacogtunk, vártuk, hogy a zene újra kezdődjön, s közben büszkélkedve mutattam meg neki néhány élénk színekkel telemázolt festményemet. Első csókom is vele esett meg az utcán; azok a pillanatok, mikor az ajkaink egymásra tapadtak, majd elhagyták egymást: nem ismételhetők. Később a villamoson is sokat csókolóztunk idegen szemek kereszttüzeiben; évődve követelő nyelve a számba nyúlt, én is ugyanúgy tettem; így játszadoztunk, és közben orrának szabályos lélegzetvételét hallottam.

Állandóan taxiznom kellett miatta késő éjszaka, hogy a kollégiumi rendszabályokat be tudjam tartani, és ne késsek el a létszámenlőrzésekről. Mert sokat ugrabugráltunk együtt, de

leginkább csak egy helyben topogtunk egymást ölelve, míg valaki le nem kérte, s utána várnom kellett a megfelelő alkalomra, hogy újra játékra jelentkezhessek. És akkor ismét csak hullt ránk az áradó ritmus, közben az illatában fürödtem. Mint két csintalan lurkó, a kezdődő szerelem ártatlan csínyeiben osztoztunk. Közjáték volt ez az előző süketnéma évek margóján, készülődés egy elkövetkezendő nyár aranykorára.

Lassan kikopnak belőlem ezek az emlékek: a lopott csókok, a kék csíkok is a szemhéjadon, amit valamikor titokzatos barikádoknak neveztek el egy messzi ország nyelvén, a csillogó, hosszú ruhád is, amit ilyenkor magadra öltöttél. Nagyon szerettem azt a ruhát, de már csak emlékfoszlányok jutnak az eszembe arról az időről, például az, hogy zöld színű télikabátot viseltél a zimankóban.

Egyszer, egyetlenegyszer csak, hogy tanítás után ebéd helyett nyomban elvillamosoztam a szakközépiskolához néhány osztálytársammal együtt, akik hasonló cipőben jártak: csak azért, hogy ott állhassak, amikor kijössz az épületből; és csaknem úgy is lett, habár lógtál aznap valamiért, mégis odajöttél eléem, s vártál rám. A Körvasút utcán sétáltunk végig; volt ott egy

mozi, elhaladtunk előtte, de már nem emlékszem a nevére, és arra sem, hogy vajon bementünk-e az előcsarnokba, megbámultuk-e a plakátokat. Majd elkísértelek csaknem a házatokig, de pár utcával előbb elváltunk, mint később is mindig: féltél, hogy az édesanyád megpillant minket valamiképpen. Mint utóbb kiderült, valóban így is történt.

Irén, egyetlenegyszer zajlott ez le így; tizenhét évesek voltunk mindketten, minden szerelmi tapasztalat nélkül, legalábbis ami engem illet. Én egy másik szakközépiskola diákjaként az egyik messzefekvő, rongyos budapesti peremkerületben tanultam, és kollégiumban éltem; nektek kertés házatok volt a szerény, vendégfogadó Zuglóban. Nem szerelem volt az még, csak kecsegtető próba, mégis az első csókot, az első szerelmes barátkozást jelentetted nekem. Elárvult diákként éltem akkor reggelente, délután pedig jött a menza, azután a szilencium, mikor is haszontalan butaságokat magoltam órák hosszat, mint egy eszelős, a tanulóban – később óriási szerencsével a könyvtárba kerültem könyvtárosként, ezért ott tölthettem a délutánokat; utána a hálóterem következett, és másnap kezdődött minden előről.

Nem volt az felhőtlenül vidám ifjúság, így te lettél az első fénycsóva, ami rám vetült az életben, s az az illatár, amit nagy hévvel szívtam magamba, és nem felejtlek el, hiszen te világítottad be azokat a fénytelen középiskolás éveimet.